

A múlt, a jelen és a jövő fegyverei

HADITECHNIKA

2015/3

XLIX. évfolyam 3. szám

Ára 520 Ft

Az Y-20-as új kínai nehéz teherszállító repülőgép

→ Éves előfizetési díj 3120 Ft

A Haditechnika folyóirat 2015. évi 3. számának tartalomjegyzéke és összefoglalói

TANULMÁNYOK

Bernád Dénes – Punka György: „Magyartarka” – Lakkok, festékek, álcázószínek a Magyar Királyi Honvéd Légierő repülőgépein VI. rész 6. o

Az I. és II. világháború repülőgépeit álcázófestéssel látták el. A repüléstörténészek a II. világháborúban a Magyar Királyi Honvéd Légierő repülőgépeinek álcázófestés-mintáit és színeit sokféleségük miatt általában „magyartarka” jelzővel illetik. A cikksorozat a magyar szakirodalomban első ízben tárgyalja részletesen és rendszerezve a magyar katonai repülőgépek festéktípusait, jelzéseit és álcázófestéseit.

Kulcsszavak: Magyar Királyi Honvéd Légierő, repülőgép festés, álcázás, festékgyártás

During World War I and II, aircraft were camouflage painted. Since the camouflage paint patterns and colours applied on the aircraft of the Royal Hungarian Air Force during WW II were of many kinds, their denomination generally used by aviation historians is ‘Hungarian varicoloured’. This article series, for the first time in the Hungarian literature, treats the types of paints, the signals, the camouflage paintings of the Hungarian military aircraft fully and systematically.

Keywords: Royal Hungarian Air Force, aircraft painting, camouflage, paint manufacturing

Dr. Végh Ferenc: Harckocsik a grozniji harcokban III. rész 12. o

Az első csecsen háború 1994. december 11-én tört ki az Orosz Föderáció hadereje és az Észak Kaukázusban fekvő Csecsenföldön működő irreguláris katonai csoportosulások között. A köztársaság fővárosát, Groznijt védő harcosok létszáma tízezer före volt tehető. Groznij ostroma különösen tanulságos volt a harckocsizó fegyvernem városi harcokban vívott harctevékenysége szempontjából. E harcok során bevetésre került a gázturbinás T-80 harckocsi is.

Kulcsszavak: első csecsen háború, város harc, harckocsi

The first Chechen war broke out on 11 December 1994 between the armed forces of the Russian Federation and the irregular military trooping acted in Chechnya located in the Northern part of the Caucasus. The strength of the fighters defended Grozny, the capital of the republic was about ten thousand. The siege of Grozny was particularly instructive concerning combat action of the tank branch in urban warfare. During these battles, the T-80 tank powered by gas turbine was also put into action.

Keywords: the first Chechen war, urban warfare, tank

NEMZETKÖZI HADITECHNIKAI SZEMLE

Dr. Keszthelyi Gyula: Az Y-20-as, új kínai nehéz teherszállító repülőgép bemutatkozása 14. o

Az Y-20 (Yun-20) típusjelű, teljesen új fejlesztésű négy hajtóműves kínai teherszállító repülőgépet az orosz Iljusin Il-76 technológiára építve, az Antonov tervezőiroda támogatásával fejlesztették. A jövőben mind a polgári utasszállító mind a katonai teherszállító változatokat megépítik. Az Y-20 mintegy 66 t hasznos teher szállítására képes. Teherterébe berakodható a legtöbb nagy harci és támogató jármű, köztük harckocsik. Az Y-20-hoz új erőforrásként hazai gyártású hajtóművek alkalmazása vehető számításba. A kínai források szerint, a kínai légierőnek legalább 300-400 darab Y-20 repülőgépre lesz szüksége.

Kulcsszavak: stratégiai légi szállítás, Kína, Y-20

The entirely newly-designed and powered by four engines Chinese military transport aircraft has been developed on the basis of technology of the Ilyushin Il-76 aircraft and with support by the Antonov design bureau. In the future both the civil commercial and the military transport versions will be built. The Y-20 is capable to transport approx. 66 tons payload. Most heavy combat and support vehicles including tanks can be loaded into its cargo hold. It is expected that engines produced by the domestic industry will be used for Y-20. According to Chinese sources, the People’s Liberation Army Air Force will require at least 300-400 pieces of the Y-20 aircraft.

Keywords: strategic air transport, China, Y-20

Balogh Péter: Pilóta nélküli felderítő eszközök Észak-Afganisztán felett 19. o

A tanulmány az Észak-Afganisztán felett alkalmazott pilóta nélküli felderítőeszközöket, az Amerikai Egyesült Államok szárazföldi haderejének Scan Eagle és Sky Warrior Alpha MQ-1B, valamint a német légierő Heron-1 pilóta nélküli alegységeinek eszközeit, munkáját mutatja be. Ismertetésre kerülnek az egyes pilóta nélküli repülőeszközök, azok kommunikációs és szenzor-rendszerei, a különféle indítóállványok, a földi vezérlőberendezések és térképi felületeik,

továbbá az üzemeltető és a képi kiértékelő állomány felkészítésének és munkájának egyes elemei, illetve a le- és felszállóhelyek sajátosságai is. A felderítő adatok gyűjtése mellett egyes típusok már célmegjelölő, tűzravezető üzem módokra is alkalmasak.

Kulcsszavak: pilóta nélküli repülőgép, UAV, Afganisztán, Scan Eagle, Predator, Heron

This study deals with reconnaissance unmanned aerial vehicles (UAV) operated over North Afghanistan, equipment and activity of the United States Army's Scan Eagle and Sky Warrior Alpha MQ-1B UAV units and the Heron-1 UAV unit of the German Air Force. Readers can get information about several drones and their communications and sensor systems, many types of launch pads, ground control equipment and their mapping system, as well as about some elements of training and activity of the imagery processing staff, and features of the runways for take-off and landing. In addition to gathering reconnaissance data, certain types of UAVs are capable of operating in target designation and fire control modes as well.

Keywords: unmanned aerial vehicle, UAV, Afghanistan, Scan Eagle, Predator, Heron

Vincze Gyula: Végfázisához érkezett a MEADS rakétakomplexum fejlesztése

25. o

A közepes hatótávolságú, mobil telepítésű MEADS (Medium Extended Air Defense System) légvédelmi és rakétavédelmi rakétakomplexum három nemzet, az Amerikai Egyesült Államok, Németország és Olaszország közös hadfelszerelés fejlesztési programjának eredménye. A függőleges indítású MEADS 360°-os lefedettséget biztosító MFCR (Multifunction Fire Control Radar) többfunkciós tűzvezető radarral és PAC-3 MSE (Missile Segment Enhancement) elfogó-rakétával rendelkezik. A MEADS képes harcászati ballisztikus rakéták, robotrepülőgépek, pilóta nélküli repülő eszközök, valamint repülőgépek elleni hatékony tevékenységre.

Kulcsszavak: légvédelmi rakétakomplexum, rakétavédelmi rendszer, közepes hatótávolság

The medium range ground-mobile air and missile defence system MEADS (Medium Extended Air Defence System) is a result of a common armaments development programme of tri nations, namely the United States, Germany and Italy. The main parts of the vertically launched MEADS are the multifunction fire control radar (MFCR) providing 360-degree coverage and the interceptor-missile PAC-3 (so-called Missile Segment Enhancement – MSE). The MEADS is capable of operating effectively against tactical ballistic missiles, cruise missiles, unmanned aerial vehicles and aircraft.

Keywords: surface-to-air missile system, missile defence system, medium range

ÚRTECHNIKA

Schuminszky Nándor: Az orosz Angara hordozórakéta-család

29. o

Az orosz Angara hordozórakéta-család első példányának első tényleges indítása 2014-ben valósult meg Pleszeck katonai űrrepülőtérrel. Az Angara Oroszország első, szovjet korszak utáni rakétája. Kifejlesztését részben az indokolta, hogy saját űrrepülőtérrel indíthassák a saját gyártású rakétájukat. Az Angara rakéta-család legnagyobb tagja az Angara-A7 lesz; starttömege 1133 t és 35 t hasznos terhet tud alacsony pályára, illetve 7,6 t-át geostacionárius pályára juttatni. Oroszország joggal számíthat a külföldi megrendelésekre is a közeljövőben.

Kulcsszavak: űrpar, Oroszország, Angara hordozórakéta-család

The first successful launch of the first rocket of the Russian space-launch vehicle family Angara took place at the Plesetsk military spaceport. The Angara is the first space rocket of the post-Soviet Russia. The reason of this development partially was to blast-off a rocket of their own making at their own cosmodrome. The super-heavy member of the family will be the Angara-A7 with its 1133 tons lift-off mass; it will be capable of putting 35 tons of payload to low Earth orbit, or delivering 7.6 tons to geostationary orbit. Russia may reckon on foreign orders with good reason.

Keywords: space industry, Russia, space-launch vehicle family Angara

HAZAI TÜKÖR

Diószegi Imre – Döme Valéria – Gerlei István – Homér Zoltán – Kovács József – Major Balázs: Védett katonai járművek a magyar Gépjármű Beszerzési Programban II. rész

35. o

A tanulmány a Gépjármű Beszerzési Programhoz kapcsolódó logisztikai rendeltetésű, kerekes járművek védett tereivel foglalkozik. A MH eszköz-rendszerében az utóbbi néhány évben jelentek meg ilyen, védett terű járműtechnikai eszközök. Ilyenek a Rába által szállított, logisztikai rendeltetésű, védett utasterű Mercedes Benz szgk.-k, a Rába-MAN gyártmányú páncélozott vezetőfülkéjű katonai terepjáró tehergépkocsik, a MB gyártmányú páncélozott kialakítású sebesültszállító Unimog U5000 járművek, illetve a Rába gyártmányú, ún. védett zárt felépítménnyel (VZF) ellátott H18.240 DAEZ-111 típusú páncélozott vezetőfülkéjű csapatszallító jármű.

Kulcsszavak: Gépjármű Beszerzési Program, kerekes katonai jármű, védett gépjármű belső tér

This study deals with protected spaces of wheeled vehicles of logistic purpose contained in the Vehicle Procurement Programme. These kind of vehicles with protected spaces appeared in the Hungarian Defence Forces' system of equipment in the last few years. Such equipment are the logistic-purpose Mercedes-Benz passenger cars with protected compartment – delivered by the factory Rába, the military all-terrain trucks with armoured driver's

compartment – produced by Rába-MAN, the MB-made Unimog U5000 armoured medical evacuation vehicles, and the H18.240 DAEZ-111-type personnel carriers equipped with co-called protected closed bodywork and armoured driver's compartment – manufactured by Rába.

HADITECHNIKA-TÖRTÉNET

Kelecsényi István: Francia trikolor a szövetségesek ellen – a Vichy-légierő I. rész

48. o

A francia Vichy-i bábállam és a kolóniák légereje sok korszerű repülőgéppel rendelkezett. A brit kormány attól tartott, hogy a Vichy-i haditengerészet hajói valamilyen módon németeké lesznek, ezért 1940 júliusában Oránnál, majd szeptemberben Dakarnál a brit flottaegységek megtámadták a kikötőben horgonyzó francia flottaegységet. A francia légierő ekkor fellépett korábbi szövetségessel szemben. A brit támadások viszonzásaként júliusban és szeptemberben a francia légierő bombatámadásokat intézett Gibraltár ellen. A Gibraltár elleni hadművelet volt a II. világháborúban francia légierő legnagyobb léptékű támadása.

Kulcsszavak: légierő, II. világháború, Vichy-i bábállam

The Air Force of the puppet state Vichy France and its colonies has got a lot of modern aircraft. The British government was afraid that vessels of the Vichy Navy somehow will be owned by Germany, for this reason in July 1940 at Oran and then in September at Dakar, British naval units attacked French naval units harboured. At this time, the French Air Force took steps against its former ally. In return for British attacks, in July and September the French Air Force launched bomb attacks on Gibraltar. The operation against Gibraltar was the largest effort of the French Air Force.

Keywords: Air Force, World War II, the puppet state Vichy France

Horváth Zoltán: A LEONARDO DA VINCI csatahajó pusztulása

56. o

Az első világháború során balesetek miatt a haditengerészetek hajóállománya gyakran szenvedett jelentős veszteségeket. Az olasz fél legkomolyabb ilyen hajóvesztése a LEONARDO DA VINCI csatahajó elvesztése volt Taranto kikötőjében 1916-ban. Tűz ütött ki a taton, a hajó az ebből származó belső robbanás miatt süllyedt el. A tűz okát később sem sikerült egyértelműen megállapítani. 1919 nyarán a hajót kiemelték, majd javításra dokkba állították. Végül a csatahajót 1923-ban lebontották.

Kulcsszavak: I. világháború, olasz haditengerészet, csatahajó, baleset

During the World War I, vessels of Navy fleets often suffered considerable losses caused by accidents. The most serious loss of the Italian Navy was the battleship LEONARDO DA VINCI in 1916 at harbour Taranto. The after-end caught fire, and due to inner explosion from this the ship sank. The unambiguous cause of the fire was not ascertained, not even later. In summer of 1919 the ship was salvaged and was docked for repair. In the end, the battleship was disassembled in 1923.

Keywords: World War I, the Italian Navy, battleship, accident

Tóth Ferenc – Ifj. Károlyi Gyula: Elsodródott repülőgép repülőbalesete a Bücker Jungmann 131-es kiképző repülőgéppel

58. o

Ifj. Károlyi Gyula nagykárolyi gróf, gépészmérnök, a Danuvia Fegyver és Lőszergyár Rt. igazgatója, a Magyar AERO Szövetség elnöke volt. Károlyi Bücker Jungmann 131 típusú kiképző repülőgéppel szenvedett halálos kimenetelű balesetet 1942. szeptember 2-án. A Duna a repülőgéppel együtt Nagytétény-Érd térségében elnyelte Őt és oktatóját. A baleset pontos körülményei kideríthetetlenek maradtak. Csak mintegy két héttel később, a lezuhanás helyétől huszonnégy kilométerre találták meg a roncsot és Károlyi, illetve oktatója holttestét Szigetújfalu-Ráckeve magasságában.

Kulcsszavak: Bücker Jungmann 131 kiképző repülőgép, Ifj. Károlyi Gyula

Mechanical Engineer Count nagykárolyi Gyula Károlyi Jr. was the director of the Danuvia Weapon and Ammunition Factory Corp. and the president of the Hungarian AERO Association. On 2 September 1942 he had a fatal accident with his Bücker Jungmann 131 type training aircraft. The river Danube sucked in him, his trainer and the aircraft in Nagytétény-Érd area. Circumstances of the accident have never been proved. The wreck and the corpses were found after about two weeks only, 22 kilometres from the crash scene, near the towns Szigetújfalu-Ráckeve.

Keywords: Bücker Jungmann 131 training aircraft, Gyula Károlyi Jr.

Schmidt László: Harcjármű roncsok Budapesten 1945-ben I. rész

61. o

Budapest ostroma után a város területén maradt páncélosokat, illetve kilövésük helyszínét mutatja be a cikksorozat. A korabeli fotókon megfigyelhetőek a páncélosok környezetében látható házak. A pontos beazonosítását a napjainkban a helyszínről készített fotók segítik elő.

Kulcsszavak: II. világháború, Budapest ostroma, páncélozott harcjárművek

This series of articles deals with armoured vehicles remained in the area of the city Budapest after its siege, and the scene they were shot up. Buildings around the vehicles can be seen in the pictures of the age. Photos taken of the scene nowadays help correct identification of them

Keywords: World War II, the siege of Budapest, armoured combat vehicle

Pap Péter. A Gebauer-féle megfigyelő géppuska III. rész

64. o

1925. augusztus 24-től Danuvia Ipari és Kereskedelmi Részvénytársaság profilja és megteremtődött a hazai katonai repülőgépek és páncélozott harcjárművek fedélzeti lőfegyvereinek gyártóbázisa. A Gebauer-féle megfigyelő géppuska üzemi próbái 1930. október 6-án, Székesfehérváron kezdődtek. A Haditechnikai Intézet 1933. évi évről jelentés a megfigyelő géppuska tartóssági próbájának elhúzóadásáról számolt be. 1935. november 19-én, a csapatpróba alapján a géppuskát rendszeresítették, a továbbiakban a „34 M teljes géppuska” elnevezést kellett alkalmazni.

Kulcsszavak: megfigyelő géppuska, Gebauer Ferenc, Haditechnikai Intézet

From 24 August 1925, the profile of the Danuvia Industrial and Trading Company was steady and basis for production of on-board guns of Hungarian military aircraft and armoured fighting vehicles was established. The factory tests of Gebauer's observers machine-gun began on 6 October 1930 in Székesfehérvár. The annual report on the year 1933 of the Institute of Military Technology indicated dragging on durability test of the observers machine-gun. On 19 November 1935, the machine-gun was introduced, and from that the use of the name '34 M complete machine-gun' was mandatory.

Keywords: observers machine-gun, Ferenc Gebauer, Institute of Military Technology

Végyári Zsolt – Pócz Péter: Repülőgép-hordozók a második világháborúban III. rész

68. o

A második világháború idején a repülőgép-hordozók gyors karriert futnak be. A negyvenes évek közepére, a csatahajókat kiszorítva, a legfontosabb hajóosztálya válnak. Repülőgép-hordozók építését és felhasználását tekintve a második világháborúig, csak három nemzet, Nagy-Britannia, az Egyesült Államok és Japán fejtett ki jelentős tevékenységet. A tanulmány első része tárgyalja az olasz flotta pusztulását Tarantonál, illetve a Pearl Harbor elleni japán támadást.

Kulcsszavak: repülőgép-hordozó, II. világháború, Nagy-Britannia, Egyesült Államok, Japán

During the World War II, aircraft carriers came to be a decisive factor within a very short time. By the middle of the forties, they became the most important class of vessels, outplacing battle-ships. As for building and use of aircraft carriers, three nation only, namely Great Britain, the United States and Japan were active considerably until the World War II. The first part of the study deals with devastation of the Italian fleet at Taranto, and Japanese attack against Pearl Harbour.

Keywords: aircraft carrier, the World War II, Great Britain, the United States, Japan

Bálint Attila: A német tábortűzesség a második világháborúban IV. rész

72. o

A német tábortűzesség története egy olyan becsületes iparosé, aki egy túlterjeszkedett birodalom hatalmasra duzzadt, mégis „kevés” hadseregében próbál lehetőségei szerint helytállni. Terjedelmi okok miatt a cikk nem vagy csak érintőlegesen foglalkozik a páncéltörő, légvédelmi, vasúti, valamint a partvédelmi tüzérséggel, ugyanakkor bizonyos mértékig kitér az I. világháborús előzményekre és a két világháború közti fejlesztések fontosabb állomásaira is.

History of the German field artillery is history of an honest craftsman who tries to cope with things as far as possible in an extremely enlarged but yet small army of an over-expanded empire. Due to the limited length, the article does not deal with or hardly deals with anti-armour, anti-aircraft, railway and coastal artillery, however also mentions preliminaries during the World War I and development stages of greater importance between the two world wars.